

ZIŅOJUMS

PAR KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS UN APKAROŠANAS BIROJA DARBĪBU

(2002.gada 10.oktobris – 2003.gada 1.aprīlis)

Saturs

Ievads	3
1. Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja strukturālā izveide.....	3
1.1. Biroja struktūra un vadība.....	3
1.2. Korupcijas novēršanas bloka struktūrvienības un to īstenotās funkcijas	4
1.3. Korupcijas apkarošanas bloka struktūrvienības un to īstenotās funkcijas.....	6
1.4. Biroja darbības nodrošinājuma struktūrvienības un to īstenotās funkcijas.....	7
2. Pārskats par Birojā saņemtajiem iesniegumiem, sūdzībām, priekšlikumiem un to izskatīšanas gaitu	9
3. Valsts politikas koordinēšana korupcijas novēršanas un apkarošanas jautājumos	10
3.1. Korupcijas novēršanas un apkarošanas stratēģijas izstrāde.....	10
3.2. Korupcijas novēršanas valsts programmas gatavošana.....	10
4. Biroja funkciju izpilde korupcijas novēršanā.....	11
4.1. Likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpildes, kā arī citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanas kontroles jomā:	11
4.2. Ārvalstu un starptautisko institūciju finansu palīdzības projektu gatavošana un koordinācija.....	12
4.3. valsts iestāžu korupcijas novēršanas prakses un atklāto korupcijas gadījumu analīze, attiecīgajai ministrijai un Valsts civildienesta pārvaldei iesniegtie priekšlikumi konstatēto trūkumu novēršanai	13
4.4. Citu valstu pieredzes korupcijas novēršanā un apkarošanā apkopošana un analīze	14
4.5. Normatīvo aktu un normatīvo aktu projektu analīze, ierosinājumi izdarīt tajos grozījumus un priekšlikumi jaunu normatīvo aktu projektu izstrādāšanai.....	14
4.6. informē sabiedrību par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanai un apkarošanai.....	15
5. Biroja funkciju izpilde korupcijas apkarošanā	16
5.1. Izziņas veikšana, lai atklātu Krimināllikumā paredzētos noziedzīgos nodarījumus valsts institūciju dienestā, ja tie ir saistīti ar korupciju.....	16
5.2. Operatīvās darbības veikšana, lai atklātu Krimināllikumā paredzētos noziedzīgos nodarījumus valsts institūciju dienestā, ja tie ir saistīti ar korupciju	17
6. Biroja funkcijas politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrolē	17
Pielikumi	28

Ievads

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk - Birojs) ir uzsācis savu darbību 2002.gada 10.oktobrī, kad Saeima amatā iecēla tā priekšnieku Gunti Rutki (turpmāk Priekšnieks). Līdz pārskata perioda beigām - 07.04.2003., ir ieceltas amatā 69 Biroja amatpersonas un pieņemti darbā 7 Biroja darbinieki¹. Biroja darbinieki iepriekšējo darba pieredzi ir ieguvuši:

- valsts pārvaldē – 29 (38%)
- tiesību aizsardzības iestādēs – 41 (54%)
- privātajā sektorā – 6 (7,8%)

Darbinieku iedalījums pēc dzimuma: vīrieši – 40, sievietes – 36. Vidējais vecums ir 34 gadi.

Ar 2003.gada 1.februāri, ievērojot Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma Pārejas noteikumu 4. punktā (redakcijā, kas stājās spēkā 2002.gada 29.decembrī) noteikto, birojs veic normatīvajos aktos paredzētās funkcijas pilnā apjomā. Tikai 2003.gada 17.martā, proti, 5 mēnešus pēc darbības uzsākšanas Birojs pārceļas uz telpām Alberta ielā 13, kuras konkursa kārtībā ir izraudzījusies Tieslietu ministrija.

Pārskata periodā ir ierosinātas 3 krimināllietas, izskatīti 137 iesniegumi, sagatavots 21 paziņojums presei, vairāk nekā 300 reizes sniegta informācija pēc plašsaziņas līdzekļu pieprasījuma, organizētas 3 preses konferences un 3 publiski pasākumi (apaļā galda diskusijas un lekcijas), izstrādāti 10 tiesību aktu projekti Biroja darbības nodrošināšanai.

1. Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja strukturālā izveide

1.1. Biroja struktūra un vadība

Atbilstoši likumā noteiktajām funkcijām Birojā ir izveidota un apstiprināta tā struktūra, izstrādāts Biroja nolikums (skat. Pielikumā Nr. 1), nosakot katras struktūrvienības pilnvaras un pienākumus. Biroju vada Priekšnieks un divi viņam pakļautie priekšnieka vietnieki: vietnieks korupcijas novēršanas jomā un vietnieks korupcijas apkarošanas jomā.

Vietniekam korupcijas novēršanas jomā ir pakļautas 6 nodaļas, korupcijas apkarošanas jomā - 5 nodaļas. 6 nodaļas, kuras ir tieši pakļautas Priekšniekam, nodrošina biroja administratīvo darbību. Uz 2003. gada 7. aprīli ir aizpildītas 76 štata vietas.

¹ Biroja amatpersonu un darbinieku skaits uz 2003. gada 1.janvāri - 18, uz 1.februāri - 34, uz 1.martu - 57, uz 1.aprīli – 68, uz 7. aprīli – 76.

Saskaņā ar likumu Biroja centrālā aparāta struktūru (skat. Pielikumā Nr.2) un nolikumu, biroja darbības plānu apstiprina koleģiāla institūcija - biroja padome.

1.2.Korupcijas novēršanas bloka struktūrvienības un to īstenotās funkcijas

<i>Nodaļas nosaukums</i>	<i>Nodaļas īstenotās funkcijas</i>
Juridiskā nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analizēt normatīvos aktus un normatīvo aktu projektus, kā arī ierosināt izdarīt tajos grozījumus, iesniegt priekšlikumus jaunu normatīvo aktu projektu izstrādāšanai; Gatavot iekšējos un ārējos normatīvos aktus; Gatavot atzinumus par citu institūciju sagatavotajiem tiesību aktu projektiem; Piedalīties normatīvo aktu izstrādāšanas darba grupās un saskaņošanas sanāksmēs, komisijās, padomēs; 5. Izskatīt fizisko un juridisko personu vēstules, sūdzības un iesniegumus un sniegt atbildes uz tiem.
Politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontroles un informācijas pārbaudes nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> Apkopot un analizēt sagatavoto informāciju par politisko organizāciju (partiju) un to apvienību iesniegtajām finansiālās darbības deklarācijām, konstatētajiem pārkāpumiem to iesniegšanā un par likumā noteikto ierobežojumu neievērošanu; 2. Kontrolēt Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma izpildi. Izskatīt fizisko un juridisko personu vēstules, sūdzības un iesniegumus un sniegt atbildes uz tiem.
Korupcijas analīzes un pret darbības metodikas izstrādes nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izstrādāt korupcijas novēršanas un apkarošanas stratēģiju un valsts programmu; Analizēt valsts iestāžu praksi korupcijas novēršanā un atklātos korupcijas gadījumus, iesniegt attiecīgajai ministrijai un Valsts civildienesta pārvaldei priekšlikumus konstatēto trūkumu novēršanai; 3. Izstrādāt metodiku korupcijas novēršanai un apkarošanai valsts un pašvaldību iestādēs un privātajā sektorā; Apkopot un analizēt citu valstu pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā; Veikt normatīvo aktu un normatīvo aktu projektu analīzi, lai norādītu uz iespējamiem korupciju veicinošiem apstākļiem; Apkopot un analizēt veikto pārbaūžu rezultātus; Pēc Noziedzības un korupcijas novēršanas padomes pieprasījuma sniegt informāciju un priekšlikumus par korupcijas novēršanas jautājumiem.
Valsts amatpersonu deklarāciju pārbaudes, interesu konflikta novēršanas , atklāšanas un informācijas pārbaudes nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrolēt likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpildi, kā arī citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanu; Apkopot un analizēt informāciju par veiktajām pārbaudēm, valsts amatpersonu iesniegtajām deklarācijām, konstatētajiem pārkāpumiem to iesniegšanā un par likumā noteikto ierobežojumu neievērošanu; Savas kompetences ietvaros sastādīt administratīvos protokolus par atklātajiem pārkāpumiem, izskatīt pārkāpumu lietas un sagatavot lēmumus par administratīvā soda

	uzlikšanu un uzlikt administratīvos sodus; 4. Izskatīt fizisko un juridisko personu vēstules, sūdzības un iesniegumus un sniegt atbildes uz tiem.
Valsts un pašvaldību iepirkuma nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izskatīt sūdzības par iepirkuma procedūras pārkāpumiem; 2. Izvērtēt atsevišķu konkursa nolikumu atbilstību normatīvo aktu prasībām; 3. Izskatīt sūdzības par pasūtītāja darbību attiecībā uz iepirkuma procedūras likumību.
Sabiedrisko attiecību un starptautiskās sadarbības nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sagatavot un koordinēt ārvalstu un starptautisko institūciju palīdzības projektus; 2. Organizēt sabiedriskās domas izpēti un analīzi; 3. Izglīt sabiedrību tiesību un ētikas jomā par korupcijas novēršanas jautājumiem; 4. Informēt sabiedrību par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanai un apkarošanai; 5. Koordinēt un organizēt sadarbību ar ārvalstu institūcijām, kas nodarbojas korupcijas novēršanu un apkarošanu, u.c.

1.3.Korupcijas apkarošanas bloka struktūrvienības un to īstenotās funkcijas

Nodaļas nosaukums	Nodaļas īstenotās funkcijas
Operatīvo izstrāžu nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veikt operatīvo darbību, lai atklātu un novērstu Krimināllikumā paredzētos noziedzīgos nodarījumus, kas saistīti ar koruptīviem noziedzīgajiem nodarījumiem, attiecībā uz Birojam piekritīgajiem subjektiem; 2. Plānot un organizēt pārbaudi operatīvās uzskaites lietās, nodrošināt tā izpildi; 3. Izmantot visus likumā paredzētos līdzekļus, metodes un slepenos palīgus, lai novērstu un atklātu Biroja kompetencē esošos noziedzīgos nodarījumus; 4. Veikt operatīvo izstrādi attiecībā uz personām, kas aizturētas par Biroja kompetencē esošo noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu valsts institūciju dienestā; 5. Izmantot speciālo programmatūru, veikt operatīvās informācijas analīzi un sniegt priekšlikumus operatīvo pasākumu veikšanai operatīvās uzskaites lietās citām Biroja struktūrvienībām.
Operatīvā nodrošinājuma un analīzes nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizēt operatīvās darbības procesu un veikt operatīvo pasākumu kompleksu jomā, kas saistīta ar koruptīviem noziedzīgajiem nodarījumiem, attiecībā uz Birojam piekritīgajiem subjektiem, kā arī veikt informācijas analīzi, sagatavot situāciju aprakstus un iesniegt tos Biroja vadībai; 2. Organizēt Biroja slepeno palīgu darbu; 3. Organizēt un veikt pasākumus piesegdokumentu un piesegorganizāciju darbības nodrošināšanai, kā arī organizēt un kontrolēt operatīvās darbības pasākumu finansēšanu.
Izziņas nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Atbilstoši savai kompetencei pārbaudīt sūdzības un iesniegumus, kā arī veikt Valsts prezidenta, Saeimas, Ministru kabineta un ģenerālprokurora ierosinātās pārbaudes; 2. Veikt izziņu, pirmstiesas izmeklēšanu krimināllietās, kas saistītas ar korupciju Latvijas Kriminālprocesa kodeksā noteiktajā kārtībā un virzīt tās kriminālvajāšanai; 3. Organizēt un vadīt pierādījumu vākšanu un procesuālo nostiprināšanu Biroja lietvedībā esošajās krimināllietās un materiālos; 4. Pieprasīt no citām izziņas iestādēm izziņas veikšanai krimināllietas un materiālus, kas saistīti ar koruptīviem noziedzīgajiem nodarījumiem, attiecībā uz Birojam piekritīgajiem subjektiem.
Operatīvās uzskaites nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizēt un veikt valsts noslēpumu objektu reģistrāciju un apriti korupcijas apkarošanas jomā; 2. Organizēt noteiktā slepenības režīma un sevišķās lietvedības noteikumu ievērošanu korupcijas apkarošanas jomā; 3. Organizēt un veikt centralizēto operatīvās uzskaites lietu un slepeno palīgu uzskaiti; 4. Veikt informācijas izsniegšanu no datu bāzēm un uzskaites sistēmām; 5. Veikt Birojā ierosinātu, izbeigto vai no citām izziņas iestādēm saņemto krimināllietu reģistrāciju un uzskaiti, u.c.;

	6. Kontrolēt kriminālstatistisko dokumentu aizpildīšanas kārtību, uzskaitīt tos un nodot statistiskos dokumentus Iekšlietu ministrijas Informācijas centram.
Operatīvās izziņas , operatīvi tehniskā un liecinieku aizsardzības nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizēt un veikt sevišķā veidā veicamos operatīvos pasākumus, izpildot Biroja darbinieku pieprasījumus; 2. Operatīvo uzskaišu lietās veikt pārbaudāmo un izstrādājamo personu darbību dokumentēšanu un slēpto novērošanu; 3. Veikt datu bāzu veidošanai nepieciešamās informācijas saņemšanu, iegūšanu un uzglabāšanu; 4. Organizēt operatīvo pasākumu tehnisko nodrošināšanu, izpildot Biroja darbinieku pieprasījumu; 5. Analizēt apdraudējuma pakāpi un organizēt speciālos pasākumus liecinieku un cietušo aizsardzības jomā Biroja kompetences ietvaros, u.c.; 6. Organizēt sadarbību ar valsts, pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām liecinieku un cietušo aizsardzībai; 7. Citas funkcijas, kas ir noteiktas klasificētā struktūrvienības nolikumā, kuru apstiprina Biroja priekšnieks.

1.4. Biroja darbības nodrošinājuma struktūrvienības un to īstenotās funkcijas

<i>Nodaļas nosaukums</i>	<i>Nodaļas īstenotās funkcijas</i>
Finanšu nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vadīt, koordinēt un prognozēt Biroja budžeta plānošanu un pieprasījuma sagatavošanu; 2. Organizēt finansēšanas plānu, tāmju sagatavošanu un apstiprināšanu tālākai virzībai; 3. Nodrošināt un kontrolēt budžeta izlietošanu; 4. Organizēt Biroja grāmatvedības uzskaiti atbilstoši normatīvajiem aktiem un Finanšu ministrijas un Valsts kases izstrādātajiem norādījumiem, u.c.
Darbības nodrošinājuma nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vadīt, plānot un organizēt lietvedības darbu; 2. Valsts iepirkuma un mantiskās apgādes jomā: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Organizēt un veikt valsts iepirkuma procedūras; 3. Apkopot struktūrvienību pieprasījumus par nepieciešamo bruņojuma, sakaru līdzekļu un speciālās un operatīvās tehnikas daudzumu un aprēķināt nepieciešamos finansu līdzekļus to iegādei; 4. 3.1. Uzraudzīt amatpersonām pastāvīgai nēsāšanai izsniegtā bruņojuma glabāšanu un veikt tā tehniskā stāvokļa kontroli un nodrošināt tā nepieciešamo remontu; 5. 4. Kontrolēt transportlīdzekļu ekspluatācijai noteikto degvielas un nobraukuma normu ievērošanu un regulāri veikt transportlīdzekļu ekspluatācijas izdevumu analīzi, u.c.
Informātikas nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veikt Biroja datortīkla administrēšanu, elektroniskā pasta servera, failservera, Interneta mājas lapas un Interneta servisu darbības nodrošināšanu; 2. Kontrolēt ārējo datu bāzu lietošanu un datortīklu lietošanas noteikumu ievērošanu; 3. Veikt Biroja lokālā datortīkla datoros programmatūras instalēšanu, atjaunošanu un papildināšanu, kā arī tehniska rakstura problēmu novēršanu, u.c.
Personāla nodaļa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koordinēt personāla plānošanu Birojā;

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Sagatavot darba līgumus, rīkojumus par personāla pieņemšanu, atlaišanu, atvaļinājumiem, komandējumiem, prēmijām un pabalstiem; 3. Izstrādāt darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas plānu un darbinieku un amatu novērtēšanas sistēmu; 4. Izstrādāt darba kārtības noteikumus un iepazīstināt ar tiem darbiniekus; 5. Nodrošināt darba aizsardzības pasākumus Birojā, veicot darba vides riska novērtēšanu un ar to saistīto dokumentu izstrādi, u.c.
Slepenības režīma nodrošināšanas struktūrvienība	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizēt un veikt valsts noslēpuma aizsardzības pasākumus; 2. Organizēt un veikt sevišķās lietvedības kārtošānu un arhivēšanu; 3. Izstrādāt valsts noslēpuma objektu evakuācijas plānu; 4. Organizēt personālam, kas veic darbu ar valsts noslēpuma objektiem un sevišķās lietvedības kārtošānu, apmācību, kvalifikācijas paaugstināšanu un pieņemt ieskaite par slepenības režīma ievērošanu, u.c.
Iekšējā audita struktūrvienība	<ol style="list-style-type: none"> 1. Novērtēt iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un atbilstību biroja mērķu sasniegšanai; 2. Novērtēt Biroja struktūrvienību darbības atbilstību normatīvajiem aktiem, noteiktajām funkcijām un apstiprinātajiem rīcības plāniem; 3. Novērtēt resursu izmantošanas efektivitāti un lietderīgumu; 4. Novērtēt resursu izmantošanas kontroles pietiekamību un resursu sargāšanu no zaudējumiem; 5. Sistemātiski pārbaudīt iestādes iekšējās kontroles sistēmas darbību, sniegt iestādes vadītājam tās novērtējumu un ieteikumus par nepieciešamajiem uzlabojumiem; 6. Informēt biroja priekšnieku, par gadījumiem, kad tiek ietekmēta iekšējā audita neatkarība vai objektivitāte, u.c.

2. Pārskats par Birojā saņemtajiem iesniegumiem, sūdzībām, priekšlikumiem un to izskatīšanas gaitu

Atbilstoši savai kompetencei veikto sūdzību un iesniegumu pārbaude, kā arī pēc Valsts prezidenta, Saeimas, Ministru kabineta un ģenerālprokurora iniciatīvas ierosinātās pārbaudes

(Uzskaitītas tikai uz iesniegumu pamata uzsāktās pārbaudes, bet netiek ietverta informācija par pārbaudēm pēc Biroja iniciatīvas)

1. tabula. Biroja lietvedībā reģistrētie dokumenti.

Nosaukums	2002.g. (oktobris, novembris, decembris)	2003.g. (janvāris, februāris, marts)	Kopā
Saņemtie un reģistrētie dokumenti *	173	771	944
Kontrolē ņemtie dokumenti	43	295	338
Izpildītie dokumenti	38	197	235
Izejošie dokumenti (reģistrācija, nosūtīšana, lietas veidošana)	213	883	1096
Priekšnieka rīkojumi pamatdarbības jautājumos	28	29 **	57

* Neskaitot politisko organizāciju (partiju) iesniegto informāciju par saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) un finansiālās darbības deklarācijas.

** Tai skaitā rīkojumi par iekšējās kārtības instrukciju apstiprināšanu.

2. tabula. Biroja lietvedībā reģistrēto iesniegumu un sūdzību izskatīšana.

Birojā saņemtie iesniegumi, sūdzības, priekšlikumi kopā			226
<i>Tajā skaitā:</i>			
Fizisko personu	126	Juridisko personu	100
no tiem izskatīti	81	no tiem izskatīti	56
no tiem izskatīšanas procesā	45	no tiem izskatīšanas procesā	44
Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 109.pantu, kas paredz izziņas iestādei pienākumu pieņemt materiālus, pieteikumus un paziņojumus par izdarītu vai gatavojumu noziedzīgu nodarījumu, tiek izskatīti 6 materiāli:			
2003. gads	Janvāris		2
	Februāris		3
	Marts		0
	Aprīlis		1

No Iepirkumu uzraudzības biroja (turpmāk IUB) atbilstoši likuma „Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām” 39.panta otrās daļas 4. un 5. punktā noteiktajam, tiek saņemta informācija par IUB iesniegtajām sūdzībām. Saņemti 53 materiāli, ko Birojs ir pārbaudījis likumā noteiktajā kārtībā (noteikts, ka IUB pārsūta

Birojam visas saņemtās sūdzības un to pārbaudes materiālus). Dīvos gadījumos ir uzsākta padziļināta pārbaude, viena no tām pabeigta, nekonstatējot tajā koruptīvu nodarījumu pazīmes.

3. Valsts politikas koordinēšana korupcijas novēršanas un apkarošanas jautājumos

3.1. Korupcijas novēršanas un apkarošanas stratēģijas izstrāde

Sadarbībā ar Ministru prezidenta ārštata padomnieku Jāni Kažociņu un sabiedriskās organizācijas *Transparency International* Latvijas nodaļu *Sabiedrību par atklātību - DELNA* ir izstrādāta Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts stratēģija. Tā ir apspriesta arī Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisijā un tika publicēta 2003.gada 28.janvārī (skat. Pielikumā Nr. 3)

Projekts ir nosūtīts 28 valsts institūcijām un sabiedriskajām organizācijām ar lūgumu to izvērtēt un informēt Biroju par to, kāda varētu būt to loma stratēģijas īstenošanā. Šobrīd tiek apkopoti dažādu institūciju priekšlikumi.

Tā kā stratēģija ir ilgtermiņa korupcijas novēršanas mērķprogramma, tad sadarbībā ar speciālistiem no sabiedriskajām organizācijām, kā arī Ministru prezidenta padomnieku Jāni Kažociņu un Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisijas vadītāju Aināru Latkovski tika izstrādātas korupcijas novēršanas prioritātes 2003.gadam (skat. Pielikumā Nr.4).

3.2. Korupcijas novēršanas valsts programmas gatavošana

Lai īstenotu Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts stratēģiju, ir izstrādāts „2003.-2004. gada Korupcijas novēršanas un apkarošanas prioritāšu” projekts un uzsākta korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas izveide.

27 valsts institūcijām un sabiedriskajām organizācijām tika nosūtītas vēstules ar lūgumu informēt Biroju par institūciju un organizāciju paveikto korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā, kā arī par to, kāda varētu būt to loma Valsts programmas īstenošanā. No visām institūcijām un organizācijām ir saņemtas atbildes un šobrīd norit to apkopošana, lai uzsāktu minētās programmas projekta gatavošanu.

4. Biroja funkciju izpilde korupcijas novēršanā

4.1. Likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpildes, kā arī citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanas kontroles jomā:

- 1) Pamatojoties uz Biroja rīcībā esošo informāciju par iespējamo valsts amatpersonu darbību interešu konflikta situācijā, tiek veiktas **43** pārbaudes par dažādu valsts un pašvaldības institūciju valsts amatpersonām, t.sk. viņu radniekiem (par pilsētu domju (pagasta padomju) priekšsēdētājiem, pilsētu domju deputātiem, civildienesta ierēdņiem, u.c. valsts amatpersonām);
- 2) Pamatojoties uz Birojā saņemtajiem fizisko un juridisko personu iesniegumiem un sūdzībām par valsts amatpersonu iespējamo darbību interešu konflikta situācijā un likumā valsts amatpersonām un viņu radniekiem noteikto ierobežojumu un aizliegumu neievērošanu, tiek veiktas pārbaudes par **69** valsts amatpersonu un viņu radnieku darbības atbilstību likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” prasībām, tai skaitā:
 - Birojs izvērtē valsts amatpersonu iespējamo darbību interešu konflikta situācijā saistībā ar **iepirkumiem valsts vai pašvaldību vajadzībām** (šobrīd tiek izvērtēta 10 dažādu iepirkumu konkursu norise, tai skaitā, Rīgas domes rīkotie pašvaldības iepirkuma konkursi par Daugavas Ziemeļu šķērsojuma projektēšanas un būvniecības uzraudzību, par Rīgas domes e-pilsētas projektu, par sabiedrisko attiecību konsultāciju pakalpojumu sniegšanu Rīgas domei u.c.);
 - pārbaužu gaitā Birojs **valsts amatpersonu darbībā konstatējis iespējamus citu normatīvo aktu pārkāpumus**, par ko nosūtījis informāciju institūcijām, kuru kompetencē ir attiecīgo pārkāpumu izvērtēšana (Valsts civildienesta pārvaldei nosūtīta informācija par Valsts zemes dienesta Ziemeļkurzemes reģionālajā nodaļā konstatētajiem pārkāpumiem un lūgts izvērtēt, vai valsts civildienesta ierēdņa statusa neattiecināšana uz iestādes vadītājas radniekiem un ģimenes locekļiem (viņas pakļautībā strādā viņas vīrs, dēls, divas meitas un znots), kā arī uz citām iestādes amatpersonām (uz Zemes strīdu komisijas priekšsēdētāju un citiem šīs komisijas locekļiem) ir bijusi likumīga. Saskaņā ar Biroja rīcībā esošo informāciju pret iestādes vadītāju ir ierosināta disciplinārlieta. Valsts ieņēmumu dienestam nosūtīta informācija par personām, kuras nav iekļautas valsts amatpersonu sarakstos, lai gan pēc veicamajiem amata pienākumiem tās atbilst valsts amatpersonas statusam);
- 3) pastāvīgi tiek sagatavotas atbildes uz fizisko un juridisko personu iesniegumiem, kā arī sniegtas konsultācijas, skaidrojot par likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normu piemērošanu;
- 4) pēc Saeimas Tautas partijas frakcijas pieprasījuma sniegta konsultācija minētās frakcijas Saeimas deputātiem par valsts amatpersonu deklarāciju aizpildīšanas kārtību;
- 5) veikti pasākumi Biroja nodrošināšanai ar informatīvajām sistēmām:

- Parakstīšanai ir sagatavotas vienošanās ar VID par iespējām nodrošināt Birojam pieeju VID datu bāzēm (valsts amatpersonu deklarāciju informatīvajai sistēmai „VADIS”, nodokļu informatīvajai sistēmai „NIS”, VID datu noliktavai par nodokļu maksātājiem, u.c. VID datu bāzēm);
 - Biroja darbinieki ir iepazinušies ar VID datu bāzes “Datu noliktavu analīzes sistēmas” darbības pamatprincipiem un iegūstamās informācijas blokiem, kas ir nepieciešami un izmantojami valsts amatpersonu interešu konflikta pārbaužu procesam;
 - Veiktas pārrunas ar citām valsts un pašvaldību institūcijām ar mērķi nodrošināt Birojam pieeju citām elektroniskajām datu bāzēm, piemēram, Uzņēmumu reģistra, CSDD (Ceļu satiksmes drošības direkcijas), Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PID, PMLP), Tieslietu ministrijas Zemesgrāmatu departamenta, Valsts tehniskās uzraudzības inspekcijas u.c. datu bāzēm, kas nepieciešams efektīvai Biroja funkciju izpildei;
- 6) lai veicinātu konstruktīvu sadarbību un dinamisku informācijas apmaiņu starp Biroja struktūrvienībām un citām valsts un pašvaldību institūcijām, ka arī nodrošinātu efektīvu valsts amatpersonu deklarāciju un interešu konfliktu pārbaužu procesu, ir izstrādāts veicamo pasākumu plāna projekts;
- 7) tuvākajā laikā tiks pabeigta metodisko norādījumu par valsts amatpersonu deklarāciju un interešu konfliktu pārbaužu veikšanu sagatavošana:
- Metodiskajos norādījumos tiks noteiktas galvenās vadlīnijas efektīvai
 - valsts amatpersonu deklarāciju pārbaudei,
 - likumā valsts amatpersonām, viņu radniekiem un darījumu partneriem noteikto ierobežojumu un aizliegumu ievērošanas pārbaudei,
 - amatpersonas mantas, tai skaitā, finanšu līdzekļu iegūšanas tiesiskuma pārbaudei.
 - Tiek gatavoti metodiskie norādījumi gadījumiem, kad, pārbaudot interešu konfliktu, tiek konstatēti iespējamie nodokļu likumdošanas pārkāpumi. Metodiskajos norādījumos paredzēts noteikt kārtību, kādā būtu ierosināma pārbaude par valsts amatpersonas un tās radnieku ienākumu atbilstību izdevumiem (saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 22.pantu un Ministru kabineta 2000. gada 26. septembra noteikumiem Nr. 331 „Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka fizisko personu apliekamo ienākumu”).

4.2.Ārvalstu un starptautisko institūciju finanšu palīdzības projektu gatavošana un koordinācija

- PHARE projekts *Development and Strengthening of the Corruption Prevention and Combating Bureau* sagatavots un iesniegts Eiropas Komisijai. Projekta mērķis ir Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja institucionālās un operatīvās kapacitātes nostiprināšana. Tas paredz metodoloģijas un vadlīniju izstrādi tādos jautājumos kā politisko partiju finansēšanas kontrole, interešu konflikts, valsts amatpersonu deklarāciju pārbaude; kā arī apmācības programmu izstrādi un Biroja personāla apmācību pēc šīm izstrādātajām programmām; integrēta datortīkla un programmatūras izstrādi, kas būtu integrēta ar Iekšlietu

ministrijas, Valsts ieņēmumu dienesta, Tieslietu ministrijas Zemesgrāmatu departamenta, Uzņēmumu reģistra un citām datu bāzēm. Paredzēta arī operatīvajam darbam nepieciešamā tehniskā nodrošinājuma iegāde.

Projekta kopējā summa ir 2,1 miljoni eiro;

- Sagatavots un iesniegts Eiropas Komisijai Latvijā PHARE *Twinning Light* projekts, kas palīdzētu noteikt nepieciešamo apmācību veidu un apjomu visām Latvijas institūcijām, kas ir iesaistītas cīņā pret korupciju, un ļautu izvērtēt tiesībsargājošo institūciju darbības koordināciju korupcijas apkarošanas jomā.

Projekta kopējā summa ir 150 000 eiro.

- Uzsākta sadarbība korupcijas apkarošanas un novēršanas jomā ar Itālijas Tieslietu ministriju un tās ietvaros tiek organizēta Itālijas Tieslietu ministrijas pārstāvja vizīte Rīgā, lai pārrunātu iespējamās sadarbības virzienus;
- Organizēta tikšanās ar Pasaules Banku par Japānas piešķirto finansiālo palīdzību Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja vajadzībām 85 000 dolāru apjomā, kuras laikā panākta vienošanās par šo līdzekļu izlietojumu. Japānas piešķirtie līdzekļi tiks izlietoti Biroja darbības uzlabošanai, finansējot nepieciešamos ekspertus – konsultantus.
- Uzsākta sadarbība ar Vāciju un organizēta Biroja pārstāvju informatīva vizīte Vācijas Kriminālpolicijas vairākās nodaļās, lai iepazītos ar Vācijas pieredzi korupcijas apkarošanas un novēršanas jomā;
- Organizēta Biroja pārstāvju un Ministru prezidenta ārštata padomnieku vizīte Honkongas Neatkarīgajā pretkorupcijas komisijā, lai iepazītos ar Honkongas pieredzi korupcijas apkarošanas un novēršanas jomā;
- Uzsākta sadarbība ar ASV korupcijas novēršanā un apkarošanā. Sadarbībā ar ASV vēstniecību Latvijā tiek organizēta ASV FIB pārstāvju vizīte, kā arī tiek plānota Biroja darbinieku dalība dažādās ASV rīkotās apmācības programmās;

4.3. valsts iestāžu korupcijas novēršanas prakses un atklāto korupcijas gadījumu analīze, attiecīgajai ministrijai un Valsts civildienesta pārvaldei iesniegtie priekšlikumi konstatēto trūkumu novēršanai

Pildot Ministru prezidenta E. Repšes kunga 2003. gada 21. janvāra rezolūciju Nr. 2003-REZ-458 „Par priekšlikumu nosūtīšanu valsts un pašvaldību budžeta izlietojuma pilnīgas caurredzamības nodrošināšanai” tika veikta Rīgas pašvaldības budžeta pārbaude no tā caurredzamības (atklātības) viedokļa. Veiktā analīze liecināja, ka šobrīd spēkā esošajā likumdošanā ir noteikti vispārīgie pamatprincipi, kuru efektīva izpilde ļautu gan kompetentām valsts institūcijām, gan sabiedrībai nodrošināt valsts un pašvaldību budžeta veidošanas un izlietošanas kontroli. Tomēr šīs tiesību normas, atsevišķu amatpersonu nekompetences dēļ, tiek traktētas neprecīzi vai sašaurināti, tādējādi nepietiekami nodrošinot budžeta izlietojuma atklātību.

Pēc BO VAS *Latvijas Attīstības aģentūra* lūguma Birojs izskatījis „Pašnovērtējuma pētījumu par administratīvo procedūru ietekmi uz

uzņēmējdarbības vidi Latvijā”, kā arī novērojumu un rekomendāciju kopsavilkumu. Tika veikta attiecīgās likumdošanas analīze, kā arī konsultācijas ar Rīgas pašvaldības policijas pārstāvjiem. Pamatojoties uz šo analīzi, tika izstrādāti primārie priekšlikumi korupcijas novēršanai muižā, būvniecībā un pašvaldības policijā, kas tiek apspriesti un saskaņoti ar attiecīgajām institūcijām, lai papildinātā un detalizētā veidā tiktu iekļauti Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmā.

Pēc BO VAS *Latvijas Attīstības aģentūra* lūguma izskatītas Latvijas Attīstības aģentūras Ārvalstu investīciju konsultatīvā dienesta (*Foreign Investment Advisory Service (FIAS)*), Starptautiskās finanšu korporācijas un Pasaules Bankas apvienotā dienesta pašnovērtējuma pētījumā par administratīvo procedūru ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi Latvijā izteiktās rekomendācijas un sagatavojuši savus komentārus par rekomendāciju īstenošanas iespējām, kas tika nosūtīti *Latvijas Attīstības aģentūrai*.

Pēc Satversmes aizsardzības biroja direktora L. Kamaldiņa kunga lūguma Valsts apdraudējuma analīzes sagatavošanas ietvaros tika sagatavoti un iesniegti Satversmes aizsardzības birojā viedokļi un apsvērumi par esošajiem un potenciālajiem nacionālās drošības apdraudējumiem vai riska faktoriem korupcijas apkarošanas jomā.

4.4.Citu valstu pieredzes korupcijas novēršanā un apkarošanā apkopšana un analīze

Biroja darbinieki ir apkopējuši informāciju par visiem līdz šim Latvijā veiktajiem pētījumiem par korupcijas novēršanu un ievērojamu informācijas apjomu par pretkorupcijas aktivitātēm pasaulē.

Lai iepazītos ar starptautisko pretkorupcijas pieredzi un informētu par Biroja izveidi starptautisko publiku, Biroja pārstāvji ir apmeklējuši vairākas konferences un piedalījušies pieredzes apmaiņas vizītēs.

2002. gada novembrī 7 darbinieki piedalījās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (*OECD*) rīkotajā seminārā Tallinā par Baltijas iniciatīvas grupas sasniegtajiem rezultātiem 2002.gadā.

Biroja pārstāvji no 22. – 29.martam pieredzes apmaiņas vizītē apmeklēja Honkongas Neatkarīgo pretkorupcijas komisiju, kas pamatoti lepojas ar vienu no visefektīvākajām sistēmām korupcijas novēršanā, apkarošanā un sabiedrības tiesiskā izglītošanā visā pasaulē. Ar šajā vizītē gūto pieredzi ir iepazīstināti masu saziņas līdzekļi, sabiedrisko organizāciju un citu ieinteresēto tiesībsargājošo institūciju pārstāvji.

No 5. – 11.aprīlim 4 Biroja darbinieki pieredzes apmaiņas vizītē apmeklēja Vācijas tiesībsargājošās institūcijas.

No 7. – 9.aprīlim Viļņā 2 Biroja darbinieki piedalījās konferencē *Korupcijas novēršana*.

4.5.Normatīvo aktu un normatīvo aktu projektu analīze, ierosinājumi izdarīt tajos grozījumus un priekšlikumi jaunu normatīvo aktu projektu izstrādāšanai

Nr. p.k	Gatavotie tiesību aktu projekti un priekšlikumi Saeimā izskatāmajiem	Statuss
------------	--	---------

.	likumprojektiem	
1)	Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”	Satversmes 81.panta kārtībā pieņemts Ministru kabinetā 27.12.2002.
2)	Grozījumi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā	Satversmes 81.panta kārtībā pieņemts Ministru kabinetā 27.12.2002.
3)	Grozījumi likumā „Par iepirkumu valsts un pašvaldību vajadzībām	Satversmes 81.panta kārtībā pieņemts Ministru kabinetā 27.12.2002.
4)	Priekšlikumi likumprojektam „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā”	Iesniegts Saeimā
5)	"Grozījumi Ministru kabineta 2002.gada 19.jūnija rīkojumā nr.323 "Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbības sākšanai nepieciešamajiem priekšdarbiem""	Pieņemts un zaudējis spēku sakarā ar izmaiņām padotībā
6)	Priekšlikumi likumprojektam „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”	Iesniegts Saeimā
7)	"Grozījums Ministru kabineta 2001.gada 20.marta noteikumos nr.139 "Kārtība, kādā valsts iestādes un amatpersonas iegūst informāciju no valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas"" projektu	Pieņemts un stājies spēkā
8)	Grozījumi Ministru kabineta 2002.gada 22.oktobra noteikumos Nr.478 „Kārtība, kādā aizpildāmas, iesniedzamas, reģistrējamas un glabājamas valsts amatpersonu deklarācijas un iesniedzami valsts amatpersonu saraksti”	Saskaņošanas procesā
9)	Ministru prezidenta rīkojuma projekts „Par darba grupu likumprojekta „Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā””	27.03.2003. izdots rīkojums
10)	Biroja kompetences ietvaros tika izvērtēta fizisku personu īpašuma sākumdeklarēšanas problēma kopumā	Iesniegts Tieslietu ministrijā un Saeimas Juridiskajā komisijā

4.6.informē sabiedrību par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanai un apkarošanai

Birojs ir saņēmis vairāk nekā 300 pieprasījumus no plašsaziņas līdzekļiem sniegt ziņas vai komentārus par dažādiem sabiedriski politiskiem procesiem, aizdomās par korupciju veiktām pārbaudēm un izmeklēšanas procesu. Prese un privātpersonas lūdz sniegt informāciju par tiesību normu piemērošanu. Ir tikušas rīkotas 3 preses konferences, izsūtīts 21 paziņojums presei.

5. Biroja funkciju izpilde korupcijas apkarošanā

5.1. Izziņas veikšana, lai atklātu Krimināllikumā paredzētos noziedzīgos nodarījumus valsts institūciju dienestā, ja tie ir saistīti ar korupciju

Vienu no savām funkcijām - veikt izziņu Latvijas Kriminālprocesa kodeksa noteiktajā kārtībā – Birojs pilnā apjomā varēja uzsākt tikai ar 2003.gada 1.februāri, kad spēkā stājās grozījumi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā.

Līdz š.g. 7.aprīlim izskatīti 46 iesniegumi, kā arī ierosinātas trīs krimināllietas un pieņemts viens lēmums par atteikšanos ierosināt krimināllietu, pārbaudes stadijā atrodas 15 iesniegumi.

2003. gada janvārī izskatīti 10 iesniegumi un uz 8 iesniegumiem sniegta atbilde, 2 iesniegumi par privatizācijas gaitu Latvijā atrodas pārbaudes stadijā. No izskatītajiem iesniegumiem viens nosūtīts Finanšu policijas pārvaldei izskatīšanai pēc piekritis, jo konstatēti pārkāpumi, kas saistīti ar nodokļu nemaksāšanu.

2003. gada februārī izskatīti 11 iesniegumi, tai skaitā ierosināta viena krimināllietā, 3 materiāli, sakarā ar nepieciešamību veikt padziļinātas finanšu pārbaudes atrodas pārbaudes stadijā no tiem materiāli par Centrālcietuma rekonstrukciju, interešu konfliktu Preiļu rajona domē, Rīgas Domes deputāta interešu konfliktu.

2003. gada 24.februārī ierosināta krimināllietā pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas par Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcas amatpersonu izdarītām tīšām darbībām, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli, kas radīja būtisku kaitējumu valsts pārvaldības kārtībai, ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, mantkārīgā nolūkā mugurkaula ķirurģijā izmantojot vienas firmas ražotus mugurkaula implantus, norādot pacientiem un slimokasēm, ka tiek izmantoti citas firmas implantu laika posmā no 2001.gada līdz 2003.gada 24.februārim. Uz doto brīdi krimināllietā notiek izziņas darbs.

Pārbaudot iesniegumu par interešu konfliktu Rīgas rajona Ķekavas pagasta padomē, tika konstatēti pārkāpumi par ko tika norādīts Ķekavas pagasta padomei.

2003. gada martā izskatīti 19 iesniegumi, tajā skaitā ierosināta viena krimināllietā, pārbaudes stadijā atrodas 4 iesniegumi.

Krimināllietā ierosināta 2003. gada 20. martā pēc Krimināllikuma 177.p.2.d., tas ir par krāpšanu ko izdarīja Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcas Mugurkaula ķirurģijas centra vadītāja Ā.Auders, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos attiecībā pret pacientiem ar viltu nepamatoti saņemot dubultu samaksu par savu privātpraksi, par operāciju veikšanu 2002. gadā Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcas Mugurkaula ķirurģijas centrā Rīgā, Dunties ielā 22. Krimināllietā notiek izziņas darbs.

2003.gada 27.martā pieņemts lēmums par atteikumu ierosināt krimināllietu par iespējamo Rīgas Domes priekšsēdētāja G.Bojāra interešu konfliktu iegādājoties prāmi "Baltic Kristina". Pārbaudes gaitā noskaidrots, ka G. Bojārs, piedaloties lēmumu pieņemšanā, nav pārkāpis Korupcijas novēršanas likumā noteiktos lēmumu pieņemšanas ierobežojumus. Izziņas gaitā nav gūti pierādījumi, ka G. Bojārs būtu pieņēmis lēmumus attiecībā uz saviem darījumu partneriem likuma „Par interešu konfliktu novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpratnē.

2003. gada aprīlī (līdz 7. aprīlim) saņemti 6 iesniegumi, ierosināta viena krimināllietā.

Krimināllieta ierosināta 2003. gada 3.aprīlī pēc Krimināllikuma 320.p.4.d., 322.p.1.d. tas ir par kukuļa 10 000 ASV dolāru apmērā pieprasīšanu no fiziskas personas, ko izdarīja Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurors S.Nazarovs ar starpnieku, 2003.gada 3.aprīlī. Krimināllietā notiek izziņas darbs.

Izskatīti 56 amatpersonu, juridisko personu un privātpersonu iesniegumi sakarā ar aizdomām par korupciju, amatpersonu rīcību, kā arī sniegti skaidrojumi par likumu „Par politisko organizāciju (partiju) finansēšanu”, par grozījumiem likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” un valsts amatpersonu deklarāciju iesniegšanas kārtību.

5.2. Operatīvās darbības veikšana, lai atklātu Krimināllikumā paredzētos noziedzīgos nodarījumus valsts institūciju dienestā, ja tie ir saistīti ar korupciju

Pārskata periodā ir veiktas un pabeigtas 11 pārbaudes par komercstruktūru un valsts iestāžu darbību, kā arī amatpersonu rīcību. Konstatēts, ka 1 lieta risināma civiltiesiskā kārtā un nav Biroja kompetence. Pārbaude par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneses korumpētību pabeigta 2003.gada 11.februārī. Informācijas vākšana un izstrāde turpinās par 5 iesniegumiem.

2002.gada decembrī saņemti 4 materiāli, no tiem 3 – izskatīti un 1 – atrodas izskatīšanā.

2003.gada janvārī saņemti 8 materiāli, 4 - pabeigti, 2 - atrodas izskatīšanā un 2 – pārsūtīti pēc piekritības.

2003.gada februārī saņemti 6 materiāli, 5 – pabeigti un 1 - atrodas izskatīšanā. 2003.gada martā saņemtas 14 materiāli, 4 – pabeigti, 8 - atrodas izskatīšanā un 2 - pārsūtīti pēc piekritības.

Saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas likuma 4. panta trešās daļas 10.punktu Birojā ir izstrādāta un apstiprināta Instrukcija par krimināllietu, atteikuma materiālu reģistrācijas, uzskaites un glabāšanas kārtību birojā un veikti citi nepieciešamie pasākumi krimināllietu un atteikuma materiālu reģistrēšanas uzsākšanai. Birojs ir gatavs reģistrēt un uzglabāt klasificēto informāciju.

Pārskata periodā ir sagatavoti Priekšnieka rīkojumi par izziņas un operatīvo darbību veikšanas uzdošanu Biroja amatpersonām un izstrādāti priekšlikumi veicamo pasākumu plānam operatīvās darbības uzsākšanai.

Izstrādātas un akceptētas LR Ģenerālprokuratūrā trīs operatīvo darbību reglamentējošas instrukcijas.

Pārskata periodā ir notikušas divas cenu aptaujas par speciālās tehnikas iegādi. Ar cenu aptaujas uzvarētājiem ir noslēgti līgumi par minētās tehnikas iegādi. Papildus tiek gatavoti materiāli nākamajai cenu aptaujai par tehnikas iegādi.

6. Biroja funkcijas politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrolē

Saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 4.panta trešās daļas 14.punktu pārskata periodā Birojs paveicis sekojošo:

1. Saņemtas, pierēģistrētas, izskatītas un izvērtētas 50 politisko organizāciju ikgadējās finansiālās darbības deklarācijas, vienlaikus tiek turpināts darbs pie to pārbaudes;
2. Sagatavoti un izsūtīti 19 brīdinājumi politiskajām organizācijām par ikgadējās finansiālās darbības deklarācijas neiesnieģšanu un 5 atkārtotie brīdinājumi, jo attiecīgās politiskās organizācijas nav atrodamas pēc savām juridiskajām adresēm;
3. Sagatavota un izsūtīta 61 vēstule par politisko organizāciju iesnieģto 2002.gada finansiālās darbības deklarāciju neatbilstību Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma 8. un 11.panta prasībām;
4. Pārņemtas no VID Vidzemes priekšpilsētas nodaļas un VID Centra rajona nodaļas politisko organizāciju lietas (ikgadējās finansiālās darbības deklarācijas, priekšvēlēģšanu perioda izdevumu deklarācijas ar paziņojumiem par plānotajiem vēlēģšanu izdevumiem un vēlēģšanu izdevumu deklarācijas);
5. Nodroģināta Birojā saņemto politisko organizāciju finansiālās darbības deklarāciju publicēģšana mājas lapā internetā un laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”;
6. Turpinās darbs pie informācijas savākģšanas un apkopoģšanas par politiskām organizācijām un to apvienībām;
7. Saģemti un pierēģistrēti politisko organizāciju 129 ziedojumu saraksti;
8. Tika uzsākti 9 politisko organizāciju ziedotāju pārbaudes materiāli.
9. Birojs pieprasģjis tiesā piecu politisko partiju („Dabas likuma partija”, „Nacionālā Savienģba „Namejs””, Sociāldemokrātiskā sievieģu organizācija, „Saimnieks”, „Proģesīvā centriskā partija”) darbības apturēģšanu uz 6 mēneģiem, pamatoģoties uz to, ka minētās politiskās organizācijas nav iesnieģuģas Birojā ikgadējās finansiālās darbības deklarācijas.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja nolikums

Apstiprināts ar
2003.gada 10.februāra
Korupcijas novēršanas un apkarošanas
biroja padomes sēdes protokolu Nr.2

Izdots saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas
biroja likuma 3.panta otrās daļas 2. punktu

I. Biroja struktūra un struktūrvienību funkcijas

1. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk – Birojs) ir Ministru kabineta pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas pilda Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā noteiktās funkcijas korupcijas novēršanā un apkarošanā, kā arī politisko organizāciju (partiju) un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrolē.
2. Birojā ir šādas struktūrvienības:
 - 2.1.Valsts amatpersonu deklarāciju pārbaudes, interešu konflikta novēršanas, atklāšanas un informācijas pārbaudes nodaļa;
 - 2.2. Politisko organizāciju un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontroles un informācijas pārbaudes nodaļa;
 - 2.3. Valsts un pašvaldību iepirkuma uzraudzības nodaļa;
 - 2.4. Korupcijas analīzes un pret darbības metodikas izstrādes nodaļa;
 - 2.5. Sabiedrisko attiecību un starptautiskās sadarbības nodaļa;
 - 2.6. Juridiskā nodaļa;
 - 2.7. Operatīvo izstrāžu nodaļa;
 - 2.8. Izziņas nodaļa;
 - 2.9. Operatīvā nodrošinājuma un analīzes nodaļa;
 - 2.10. Operatīvās uzskaites nodaļa;
 - 2.11. Operatīvās uzziņas, operatīvi tehniskā un liecinieku aizsardzības nodaļa;
 - 2.12. Finanšu nodaļa;
 - 2.13. Personāla nodaļa;
 - 2.14. Darbības nodrošinājuma nodaļa;
 - 2.15. Slepenības režīma nodrošināšanas struktūrvienība;
 - 2.16. Informātikas nodaļa;
 - 2.17. Iekšējā audita struktūrvienība.

3. Valsts amatpersonu deklarāciju pārbaudes, interešu konflikta novēršanas, atklāšanas un informācijas pārbaudes nodaļai ir šādas funkcijas:

3.1. kontrolēt likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpildi, kā arī citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanu;

3.2. apkopot un analizēt informāciju par veiktajām pārbaudēm, valsts amatpersonu iesniegtajām deklarācijām, konstatētajiem pārkāpumiem to iesniegšanā un par likumā noteikto ierobežojumu neievērošanu;

3.3. savas kompetences ietvaros sastādīt administratīvos protokolus par atklātajiem pārkāpumiem, izskatīt pārkāpumu lietas un sagatavot lēmumus par administratīvā soda uzlikšanu un uzlikt administratīvos sodus;

3.4. izskatīt fizisko un juridisko personu vēstules, sūdzības un iesniegumus un sniegt atbildes uz tiem.

4. Politisko organizāciju un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontroles un informācijas pārbaudes nodaļai ir šādas funkcijas:

4.1. apkopot un analizēt sagatavoto informāciju par politisko organizāciju (partiju) un to apvienību iesniegtajām finansiālās darbības deklarācijām, konstatētajiem pārkāpumiem to iesniegšanā un par likumā noteikto ierobežojumu neievērošanu;

4.2. kontrolēt Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma izpildi.

4.3. izskatīt fizisko un juridisko personu vēstules, sūdzības un iesniegumus un sniegt atbildes uz tiem.

5. Valsts un pašvaldību iepirkumu uzraudzības nodaļai ir šādas funkcijas:

5.1. izskatīt sūdzības par iepirkuma procedūras pārkāpumiem;

5.2. izvērtēt atsevišķu konkursa nolikumu atbilstību normatīvo aktu prasībām;

5.3. izskatīt sūdzības par pasūtītāja darbību attiecībā uz iepirkuma procedūras likumību.

6. Korupcijas analīzes un pretdarbības metodikas izstrādes nodaļai ir šādas funkcijas:

6.1. izstrādāt korupcijas novēršanas un apkarošanas stratēģiju un valsts programmu;

6.2. analizēt valsts iestāžu praksi korupcijas novēršanā un atklātos korupcijas gadījumus, iesniegt attiecīgajai ministrijai un

Valsts civildienesta pārvaldei priekšlikumus konstatēto trūkumu novēršanai;

6.3. izstrādāt metodiku korupcijas novēršanai un apkarošanai valsts un pašvaldību iestādēs un privātajā sektorā;

6.4. apkopot un analizēt citu valstu pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā;

6.5. veikt normatīvo aktu un normatīvo aktu projektu analīzi, lai norādītu uz iespējamiem korupciju veicinošiem apstākļiem;

6.6. apkopot un analizēt veikto pārbaūžu rezultātus.

6.7. pēc Noziedzības un korupcijas novēršanas padomes pieprasījuma sniegt informāciju un priekšlikumus par korupcijas novēršanas jautājumiem;

7. Juridiskajai nodaļai ir šādas funkcijas:

7.1. analizēt normatīvos aktus un normatīvo aktu projektus, kā arī ierosināt izdarīt tajos grozījumus, iesniegt priekšlikumus jaunu normatīvo aktu projektu izstrādāšanai;

7.2. gatavot iekšējos un ārējos normatīvos aktus;

7.3. gatavot atzinumus par citu institūciju sagatavotajiem tiesību aktu projektiem;

7.4. piedalīties normatīvo aktu izstrādāšanas darba grupās un saskaņošanas sanāsmēs, komisijās, padomēs;

7.5. izskatīt fizisko un juridisko personu vēstules, sūdzības un iesniegumus un sniegt atbildes uz tiem;

7.6. sniegt informāciju par savā kompetencē esošajiem jautājumiem.

8. Sabiedrisko attiecību un starptautiskās sadarbības nodaļai ir šādas funkcijas:

8.1. sagatavot un koordinēt ārvalstu un starptautisko institūciju palīdzības projektus;

8.2. organizēt sabiedriskās domas izpēti un analīzi;

8.3. izglītēt sabiedrību tiesību un ētikas jomā par korupcijas novēršanas jautājumiem;

8.4. informēt sabiedrību par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanai un apkarošanai;

8.5. izstrādāt un ieviest sabiedrisko attiecību stratēģiju.

8.6. koordinēt un organizēt sadarbību ar ārvalstu institūcijām, kas nodarbojas korupcijas novēršanu un apkarošanu.

9. Operatīvo izstrāžu nodaļai ir šādas funkcijas:

9.1. veikt operatīvo darbību, lai atklātu un novērstu Krimināllikumā paredzētos noziedzīgos nodarījumus, kas saistīti ar koruptīviem noziedzīgajiem nodarījumiem, attiecībā uz Birojam piekritīgajiem subjektiem;

9.2. plānot un organizēt pārbaudi operatīvās uzskaites lietās, nodrošināt tā izpildi;

9.3. izmantot visus likumā paredzētos līdzekļus, metodes un slepenos palīgus, lai novērstu un atklātu Biroja kompetencē esošos noziedzīgos nodarījumus;

9.4. veikt operatīvo izstrādi attiecībā uz personām, kas aizturētas par Biroja kompetencē esošo noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu valsts institūciju dienestā;

9.5. izmantot speciālo programmatūru, veikt operatīvās informācijas analīzi un sniegt priekšlikumus operatīvo pasākumu veikšanai operatīvās uzskaites lietās citām Biroja struktūrvienībām.

10. Izziņas nodaļai ir šādas funkcijas:

10.1. atbilstoši savai kompetencei pārbaudīt sūdzības un iesniegumus, kā arī veikt Valsts prezidenta, Saeimas, Ministru kabineta un ģenerālprokurora ierosinātās pārbaudes;

10.2. veikt izziņu, pirmstiesas izmeklēšanu krimināllietās, kas saistītas ar korupciju Latvijas Kriminālprocesa kodeksā noteiktajā kārtībā un virzīt tās kriminālvajāšanai;

10.3. organizēt un vadīt pierādījumu vākšanu un procesuālo nostiprināšanu Biroja lietvedībā esošajās krimināllietās un materiālos;

10.4. pieprasīt no citām izziņas iestādēm izziņas veikšanai krimināllietas un materiālus, kas saistīti ar koruptīviem noziedzīgajiem nodarījumiem, attiecībā uz Birojam piekritīgajiem subjektiem.

11. Operatīvā nodrošinājuma un analīzes nodaļai ir šādas funkcijas:

11.1. organizēt operatīvās darbības procesu un veikt operatīvo pasākumu kompleksu jomā, kas saistīta ar koruptīviem noziedzīgajiem nodarījumiem, attiecībā uz Birojam piekritīgajiem subjektiem, kā arī veikt informācijas analīzi, sagatavot situāciju aprakstus un iesniegt tos Biroja vadībai;

11.2. organizēt Biroja slepeno palīgu darbu;

11.3. organizēt un veikt pasākumus piesegdokumentu un piesegorganizāciju darbības nodrošināšanai, kā arī organizēt un kontrolēt operatīvās darbības pasākumu finansēšanu.

12. Operatīvās uzskaites nodaļai ir šādas funkcijas:

12.1. organizēt un veikt valsts noslēpumu objektu reģistrāciju un apriti korupcijas apkarošanas jomā;

12.2. organizēt un kontrolēt operatīvās informācijas ievadi informācijas sistēmā, datu apstrādi;

12.3. organizēt un veikt operatīvās uzskaites lietu noformēšanu un glabāšanu;

12.4. organizēt noteiktā slepenības režīma un sevišķās lietvedības noteikumu ievērošanu korupcijas apkarošanas jomā;

12.5. organizēt un veikt centralizēto operatīvās uzskaites lietu un slepeno palīgu uzskaiti;

12.6. veikt informācijas izsniegšanu no datu bāzēm un uzskaites sistēmām;

12.7. veikt Birojā ierosinātu, izbeigto vai no citām izziņas iestādēm saņemto krimināllietu reģistrāciju un uzskaiti;

12.8. reģistrēt un uzskaitīt Biroja lietvedībā esošos krimināllietu ierosināšanas atteikuma materiālus un lēmumus;

12.9. kontrolēt kriminālstatistisko dokumentu aizpildīšanas kārtību, uzskaitīt tos un nodot statistiskos dokumentus Iekšlietu ministrijas Informācijas centram;

12.10. arhivēt un glabāt lietvedībā esošos klasificētos dokumentus korupcijas apkarošanas jomā.

13. Operatīvās uzziņas, operatīvi tehniskās un liecinieku aizsardzības nodaļai ir šādas funkcijas:

13.1. organizēt un veikt sevišķā veidā veicamos operatīvos pasākumus, izpildot Biroja darbinieku pieprasījumus;

13.2. operatīvo uzskaišu lietās veikt pārbaudāmo un izstrādājamo personu darbību dokumentēšanu un slēpto novērošanu;

13.3. veikt datu bāzu veidošanai nepieciešamās informācijas saņemšanu, iegūšanu un uzglabāšanu;

13.4. organizēt operatīvo pasākumu tehnisko nodrošināšanu, izpildot Biroja darbinieku pieprasījumu;

13.5. analizēt apdraudējuma pakāpi un organizēt speciālos pasākumus liecinieku un cietušo aizsardzības jomā Biroja kompetences ietvaros;

13.6. organizēt sadarbību ar valsts, pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām liecinieku un cietušo aizsardzībai;

13.7. citas funkcijas, kas ir noteiktas klasificētā struktūrvienības nolikumā, kuru apstiprina Biroja priekšnieks.

14. Finanšu nodaļai ir šādas funkcijas:

14.1. vadīt, koordinēt un prognozēt Biroja budžeta plānošanu un pieprasījuma sagatavošanu;

14.2. organizēt finansēšanas plānu, tāmju sagatavošanu un apstiprināšanu tālākai virzībai;

14.3. nodrošināt un kontrolēt budžeta izlietošanu;

14.4. organizēt Biroja grāmatvedības uzskaiti atbilstoši normatīvajiem aktiem un Finanšu ministrijas un Valsts kases izstrādātajiem norādījumiem;

14.5. noteikt finansiālo atskaišu sistēmu Birojā, nodrošināt finansu atskaišu un pārskatu savlaicīgu sagatavošanu un to kontroli, analizēt finansu atskaišu rezultātus.

15. Personāla nodaļai ir šādas funkcijas:

15.1. koordinēt personāla plānošanu Birojā;

15.2. sagatavot darba līgumus, rīkojumus par personāla pieņemšanu, atlaišanu, atvaļinājumiem, komandējumiem, prēmijām un pabalstiem;

15.3. izstrādāt darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas plānu un darbinieku un amatu novērtēšanas sistēmu;

15.4. sagatavot Biroja štatu sarakstu un veikt tajā nepieciešamās izmaiņas;

15.5. izstrādāt darba kārtības noteikumus un iepazīstināt ar tiem darbiniekus;

15.6. sadarbībā ar struktūrvienībām izstrādāt personāla amata aprakstus;

15.7. nodrošināt darba aizsardzības pasākumus Birojā, veicot darba vides riska novērtēšanu un ar to saistīto dokumentu izstrādi.

16. Darbības nodrošinājuma nodaļai ir šādas funkcijas:

16.1. lietvedības jomā:

16.1.1. vadīt, plānot un organizēt lietvedības darbu;

16.1.2. izstrādāt un aktualizēt dokumentu projektus, kas reglamentē dokumentu noformēšanas, reģistrēšanas un aprites kārtību;

16.1.3. izstrādāt un aktualizēt Biroja lietu nomenklatūru;

16.1.4. nodrošināt lietvedības dokumentu sakārtošanu atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem;

16.1.5. organizēt Biroja arhīva izveidošanu;

16.2. valsts iepirkuma un mantiskās apgādes jomā:

16.2.1. organizēt un veikt valsts iepirkuma procedūras;

16.2.2. reģistrēt Biroja iepirkumu identifikācijas numurus un Biroja noslēgtos iepirkumu līgumus;

16.2.3. saglabāt iepirkuma procedūru dokumentus atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem;

16.2.4. divas reizes gadā sagatavot ziņojumu par iepirkumu norisi un rezultātiem, sagatavot pārskatus par materiāltehnisko līdzekļu iegādi;

16.2.5. sagatavot iesniegšanai Iepirkumu uzraudzības birojā tā norādītajos termiņos apkopoto pārskatu par Biroja iepirkumiem;

16.2.6. veikt materiālo vērtību iegādi, to dokumentālu un datorizētu uzskaiti un izsniegšanu darbiniekiem atbilstoši struktūrvienību pieprasījumam;

16.2.7. sagatavot materiālo vērtību norakstīšanas aktu projektus.

16.3. bruņojuma, sakaru līdzekļu un speciālās un operatīvās tehnikas nodrošināšanas jomā:

16.3.1. apkopot struktūrvienību pieprasījumus par nepieciešamo bruņojuma, sakaru līdzekļu un speciālās un operatīvās tehnikas daudzumu un aprēķināt nepieciešamos finansu līdzekļus to iegādei;

16.3.2. uzraudzīt amatpersonām pastāvīgai nēsāšanai izsniegtā bruņojuma glabāšanu un veikt tā tehniskā stāvokļa kontroli un nodrošināt tā nepieciešamo remontu;

16.3.3. pieņemt no amatpersonām, kurām ir izsniegts šaujamierocis vai speciālie līdzekļi, ikgadējo teorētisko ieskaiti "Par šaujamieroču un speciālo līdzekļu pielietošanu un izmantošanu, kā arī par rīkošanos ar tiem";

16.3.4. veikt personāla praktisko apmācību šaušanā un organizēt personāla praktisko apmācību tuvciņā;

16.4. transporta nodrošināšanas jomā:

16.4.1. veikt Biroja transportlīdzekļu reģistrācijai Ceļu satiksmes drošības direkcijā un organizēt savlaicīgu transportlīdzekļu civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu;

16.4.2. kontrolēt transportlīdzekļu ekspluatācijai noteikto degvielas un nobraukuma normu ievērošanu un regulāri veikt transportlīdzekļu ekspluatācijas izdevumu analīzi;

16.4.3. nepieciešamības gadījumā nodrošināt transportlīdzekļu remontu;

16.4.4. nodrošināt transportlīdzekļu sagatavošanu ikgadējai tehniskai apskatei.

17. Slepenības režīma nodrošināšanas struktūrvienībai ir šādas funkcijas:

17.1. organizēt un veikt valsts noslēpuma aizsardzības pasākumus;

17.2. organizēt un veikt sevišķās lietvedības kārtošanu un arhivēšanu;

17.3. kontrolēt, kā Biroja personāls veic darbu ar valsts noslēpuma objektiem, ievēro un pilda valsts noslēpuma aizsardzības pasākumus;

17.4. izstrādāt valsts noslēpuma objektu evakuācijas plānu;

17.5. organizēt personālam, kas veic darbu ar valsts noslēpuma objektiem un sevišķās lietvedības kārtošanu, apmācību, kvalifikācijas paaugstināšanu un pieņemt ieskaites par slepenības režīma ievērošanu;

18. Informātikas nodaļai ir šādas funkcijas:

18.1. veikt Biroja datortīkla administrēšanu, elektroniskā pasta servera, failservera, Interneta mājas lapas un Interneta servisu darbības nodrošināšanu;

18.2. kontrolēt ārējo datu bāzu lietošanu un datortīklu lietošanas noteikumu ievērošanu;

18.3. veikt Biroja lokālā datortīkla datoros programmatūras instalēšanu, atjaunošanu un papildināšanu, kā arī tehniska rakstura problēmu novēršanu;

18.4. nodrošināt Biroja datortīkla un patstāvīgo nodaļu informatīvo sistēmu rezerves kopiju veidošanu un uzkrājamās informācijas informātikas jomā izvērtēšanu;

18.5. nodrošināt atzinumu, atsauksmju, atbilžu un priekšlikumu sagatavošanu par informātikas jautājumiem;

18.6. veikt nepieciešamo datorprogrammu izvēli un modernizēšanu.

19. Iekšējā audita struktūrvienībai ir šādas funkcijas:

19.1. novērtēt:

19.1.1. iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un atbilstību Biroja mērķu sasniegšanai;

19.1.2. Biroja darbības nodrošināšanai nepieciešamās informācijas ticamību un pietiekamību;

19.1.3. Biroja struktūrvienību darbības atbilstību normatīvajiem aktiem, noteiktajām funkcijām un apstiprinātajiem rīcības plāniem;

19.1.4. resursu izmantošanas efektivitāti un lietderīgumu;

19.1.5. resursu izmantošanas kontroles pietiekamību un resursu sargāšanu no zaudējumiem;

19.2. iesniegt Biroja priekšniekam iekšējā audita struktūrvienības gada darbības pārskatu, ietverot tajā vērtējumu par iekšējās kontroles sistēmu Birojā;

19.3. nekavējoties informēt Biroja priekšnieku, par iekšējā audita veikšanas laikā konstatētajām nelikumībām.

19.4. sistemātiski pārbaudīt iestādes iekšējās kontroles sistēmas darbību, sniegt iestādes vadītājam tās novērtējumu un ieteikumus par nepieciešamajiem uzlabojumiem;

19.5. atbilstoši veiktajam riska novērtējumam izstrādāt un iesniegt Biroja priekšniekam apstiprināšanai iekšējā audita stratēģisko un gada plānu, kā arī izstrādāto ilgtermiņa attīstības plānu un iekšējo auditoru mācību plānu;

19.6. par katru veikto auditu sagatavot rakstveida noslēguma ziņojuma projektu, kuru nosūta auditētās struktūrvienības vadītājam saskaņošanai;

19.7. iesniegt Biroja priekšniekam iekšējā audita noslēguma ziņojumu lēmuma pieņemšanai par tajā ietverto ieteikumu ieviešanu, par personām, kuras atbildīgas par šo ieteikumu īstenošanu, un īstenošanas termiņu;

19.8. informēt Biroja priekšnieku, par gadījumiem, kad tiek ietekmēta iekšējā audita neatkarība vai objektivitāte.

II. Personāls

20. Biroja darbu vada Biroja priekšnieks, kurš pilda Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 4.panta trešajā daļā minētās funkcijas.

21. Biroja priekšniekam ir vietnieki, kuri pilda amata aprakstā noteiktos pienākumus.

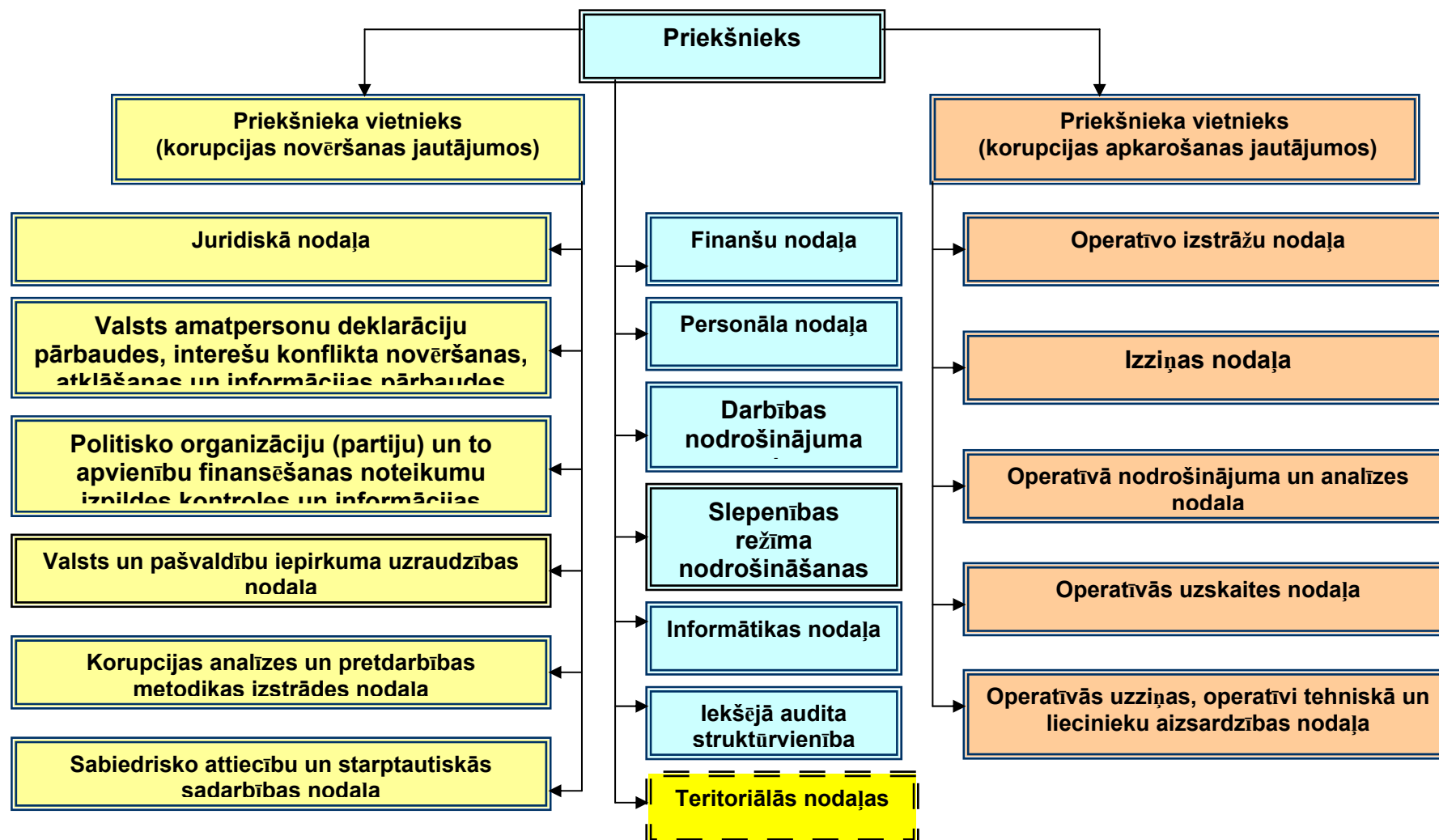
22. Priekšnieka tiešā padotībā ir 2.12. - 2.17.apakšpunktā minētās nodaļas, vietnieks korupcijas novēršanas jautājumos vada 2.1. - 2.6.apakšpunktā minētās nodaļas un vietnieks korupcijas apkarošanas jautājumos vada 2.7. -2.11.apakšpunktā minētās nodaļas.

23. Nodaļas personālu veido nodaļu vadītāji, nodaļu vadītāju vietnieki, galvenie speciālisti, speciālisti, izziņas izdarītāji, kas pilda amata aprakstā noteiktos pienākumus.

24. Biroja priekšnieks, viņa vietnieki un nodaļu vadītāji ietilpst Biroja padomē, kas pilda Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 3.panta otrajā daļā minētos uzdevumus.

25. Priekšnieka vietnieku, nodaļu vadītāju, nodaļu vadītāja vietnieku, galveno speciālistu, speciālistu un izziņas izdarītāju amata aprakstus apstiprina Biroja priekšnieks.

KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS UN APKAROŠANAS BIROJS

KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS UN APKAROŠANAS VALSTS STRATĒGIJA

KORUPCIJAS DEFINĪCIJA

Šīs stratēģijas izpratnē korupcija ir uzticētās varas negodīga izmantošana, lai gūtu personīgu labumu.

KORUPCIJAS SEKAS

Korupcija:

- ierobežo iedzīvotāju tiesības un brīvību
- pazemina dzīves līmeni un kavē sabiedrības vidus slāņa izveidi
- palielina ēnu ekonomiku un izkropļo valsts saimniecību
- mazina iedzīvotāju uzticību valstij
- bremzē valsts attīstību
- kaitē valsts starptautiskajam prestižam un suverenitātei

PAŠREIZĒJAIS STĀVOKLIS

- Korupcija joprojām ir ievērojama problēma Latvijā
- Latvijas sabiedrībai ir ļoti svarīga valsts varas godprātība
- Iedzīvotāji pauž neiecietību pret bezatbildīgu valsts varu un saviem priekšstāvjiem, kas pieļauj korupciju
- Sabiedriskās organizācijas un masu saziņas līdzekļi pievērš uzmanību korupcijas problēmas aktualizācijai
- Politiskās partijas atbalsta pretkorupcijas politikas izveidi
- Ir uzkrāta pietiekama informācija veiksmīgas pretkorupcijas reformu programmas izstrādei
- Ir izveidots Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB), kam jāieņem centrālā loma korupcijas novēršanā un apkarošanā
- Likumi tiek pilnveidoti, bet kavējas to ieviešana
- Starptautiskās institūcijas pieprasa korupcijas novēršanu un apkarošanu un sniedz atbalstu

Tādēļ sabiedrībai un valstij nepieciešams apliecināt patiesu kopēju valstisko gribu novērst un apkarot korupciju.

STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS MĒRĶIS

Nodrošināt Latvijas iedzīvotāju uzticību likuma varai, saimniecisku attīstību un labklājību, veidojot godīgu, demokrātisku valsti, kurā tie, kam ir uzticēta vara, atbildīgi kalpo sabiedrībai un ir brīvi no korupcijas.

KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS UN APKAROŠANAS STRATĒGIJAS PRINCIPI

- Likumības ievērošana
- Atklātība un atbildība
- Valstiska griba cīnīties pret korupciju un sadarbība vienota mērķa sasniegšanā
- Kompleksa pieeja cīņā pret korupciju:
 - korupcijas apkarošana
 - korupcijas novēršana
 - sabiedrības izglītošana
- Tiek veidota uz stratēģijas balstīta Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programma
- Valsts programma nosaka prioritātes, atbildības sadali un izpildes termiņus

KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS UN APKAROŠANAS NOSACĪJUMI

Vispārīgie priekšnoteikumi

- panākt, ka tie, kam ir uzticēta vara, atbildīgi kalpo valsts un sabiedrības interesēm
- izveidot taisnīgu un vienotu valsts pārvaldē strādājošo amatpersonu un darbinieku sociālo garantiju un atalgojuma sistēmu
- nodrošināt iespējas korupcijā iesaistīto personu vainas pierādīšanai

Varas dalīšana un savstarpējā kontrole

- nodrošināt demokrātisku varas sadali starp likumdevēju, izpildvaru un tiesu varu
- īstenot visu valsts varu institūciju savstarpējo pārraudzību un iekšējo kontroli

Sakārtota valsts pārvalde

- nodrošināt tiesiskas un vienlīdzīgas attiecības starp pilsoņiem un valsti
- izveidot atbilstošu administratīvo un kriminālo sodu sistēmu, kā arī civiltiesiskās, materiālās un disciplinārās atbildības sistēmu
- izveidot administratīvā ombuda (tiesībsarga) institūciju

Interesešu konfliktu novēršana

- ieviest sabiedrībā izpratni par interesešu konfliktu un tā deklarēšanas principiem
- nepieļaut, ka tie, kam ir uzticēta vara atrastos interesešu konfliktā
- panākt visaptverošu amatpersonu ienākumu deklarāciju pārbaudi
- pakļaut ienākumu gūšanu efektīvai kontrolei

Valsts pārvaldes atbildība un atskaitīšanās sabiedrībai

- vēlētajām un ieceltām amatpersonām obligāti sniegt publiskas atskaites par savu darbu un pieņemtajiem lēmumiem
- iesaistīt un uzklaut pilsonisko sabiedrību, tai skaitā NVO

Atklātība un informācijas pieejamība

- finansiāli un administratīvi nodrošināt patiesas informācijas reālu pieejamību visos publiskās pārvaldes līmeņos
- obligāti publicēt (publiskot) sabiedrībai nozīmīgu informāciju, it īpaši par finansu līdzekļu izlietojumu

Pārskatāma valsts un pašvaldību iestāžu, kā arī publisko akciju sabiedrību finansu vadība

- nodrošināt finansu vadības atklātību un pārskatāmību

- sniegt atskaites un skaidrojumus par budžetu un reālo finansu resursu izmantojumu sabiedrībai saprotamā formā²
- lēmumiem jābūt pamatotiem, atklātiem un uz vienlīdzīgiem principiem balstītiem

Godīgi un atklāti publiskie iepirkumi

- nodrošināt atklātu valsts un pašvaldību iepirkumu procesu
- visiem līgumiem starp valsti un privāto sektoru jābūt publiski pieejamiem
- iepirkumu komisiju locekļiem jāievēro likumā noteiktās interešu konflikta prasības
- jāievieš iepirkumu komisiju locekļu rotācijas princips

Ētiskums kā vispārējs valstisks princips

- ieviest sabiedrībā izpratni par ētisku rīcību kā pretstatu koruptīvām darbībām
- iedzīvināt pašizstrādātus vispārējām ētikas normām atbilstošus ētikas principus publiskajā pārvaldē un sabiedriskās dzīves sfērās
- nodrošināt ētikas principu ievērošanu

KATRAS INSTITŪCIJAS ĪPAŠIE PIENĀKUMI

Katrai institūcijai ir savi pienākumi godīgas pārvaldes ieviešanā. Šinī sadaļā tiek norādīti neatliekamie uzdevumi, kas novērš korupcijas rašanos institūcijā un sekmē citu sfēru kontroli.

Likumdevējs

- jānodrošina likumdevēju darbības pārskatāmība
- deputātiem jāpieņem un jāievēro ētikas normas
- lobēšanai jābūt atklātai un ētiskai
- sabiedrībai jānodrošina iespēja sekot, izvērtēt un izteikt viedokli visā likumdošanas procesā
- jānodrošina politisko organizāciju un to apvienību (partiju) efektīva finansiālas darbības kontrole
- jāpanāk Latvijas likumdošanas atbilstība starptautiskajiem pretkorupcijas tiesību aktiem

Tiesu vara

- jāstiprina tiesu varas un prokuratūras efektivitāte un iedzīvotāju uzticība tām
- jānodrošina informācijas pieejamība par tiesas procesiem, un tiesas nolēmumiem
- jāpanāk pietiekama tiesu kapacitāte
- jāceļ tiesnešu kvalifikācija

Izpildvara

- jāievieš efektīvi līdzekļi, kas ļauj saukt pie atbildības ikvienu, kas, pildot valsts uzticētus pienākumus, veic koruptīvas darbības
- valsts varas darbības kontroles institūcijām³ jānodrošina budžeta izstrādes mehānisms, kas nodrošinātu šo iestāžu finansiālo neatkarību no izpildvaras
- jāievieš korupcijas novēršanas mehānismi jomās, kurās tiek izmantoti lieli valsts līdzekļi⁴
- jāievēro ierēdņu ētikas kodekss
- jānodrošina valsts dienesta darbinieku neatkarību no politiskās ietekmes (manipulējamības)

² Piemēram – par budžeta grozījumiem, valsts galvojumu, nodokļu atlaižu piešķiršanu, kapitalizācijas veikšanu vai valsts uzņēmumu sadarbību ar ārzonu firmām.

³ Tai skaitā tiesu vara, valsts kontrole, KNAB utt.

⁴ Piemēram, veselības aizsardzības un izglītības jomās.

- valsts dienesta darbiniekiem jākalpo vienīgi valsts un sabiedrības interesēm un viņi jāsauc pie atbildības par pārkāpumiem
- jānodala lēmumu pieņemšana no tiešas saskares ar ieinteresēto personu

Tiesībsargājošās institūcijas

- prokuratūrai jānodrošina efektīva pārraudzība pār tiesībsargājošo institūciju darbu
- tiesībsargājošām institūcijām jānodrošina iespēja efektīvi izmeklēt ar koruptīvām darbībām saistītus noziedzīgus nodarījumus
- tiesībsargājošām institūcijām jāpievērš īpaša uzmanība ēnu ekonomikas apkarošanai un to piesiedzēju saukšanai pie atbildības
- nepieļaut negodīgām amatpersonām legalizēt nelikumīgi iegūtos līdzekļus
- jānodrošina tiesiska aizsardzības garantijas personām, kuras ziņo par iespējamajiem noziedzīgiem nodarījumiem

Pretkorupcijas iestādes:

- pretkorupcijas iestādēm jābūt ar pietiekamu kapacitāti
- tām jāsadarbojas, novēršot nelietderīgu funkciju dublēšanos
- tās jānodrošina ar profesionāli sagatavotiem, pienācīgi atalgotiem, uzticamiem darbiniekiem, no kuriem jāprasa kvalitatīvs darbs
- jāstiprina KNAB kā centrālā pretkorupcijas iestāde, kas veic apkarošanas, novēršanas un izglītošanas funkcijas
- jānodrošina KNAB finansiālā un politiskā neatkarība

Pašvaldības

- pašvaldību institūcijās strādājošiem jāpiemēro valsts civildienestam analogi standarti
- jānodrošina pašvaldību darbinieku neatkarība no ietekmes (manipulējamības)
- jāpanāk vienotu un atklātu standartu izveide pašvaldību darbinieku iecelšanai amatos
- jāizveido sabiedrībai pārskatāma un saprotama finansu resursu vadība
- jānodrošina godīga un atklāta saimnieciskā darbība, regulāri par to informējot sabiedrību

Masu saziņas līdzekļi

- likumdošanā jānostiprina maksimāla vārda brīvība
- jāaicina masu saziņas līdzekļu darbiniekus vienoties par vienotu ētikas principu izveidi un ievērošanu
- jāaicina žurnālistus panākt vienotību, lai sekmētu efektīvu profesionālo standartu ievērošanas kontroli
- par medija vai žurnālistu neatkarības ierobežošanu atklāti jāinformē sabiedrība

Pilsoniskā sabiedrība

- sabiedrība jāizglīto par tās tiesībām un jāskaidro, kā šīs tiesības var īstenot
- jāpalielina sabiedrības patiesa iesaistīšana valsts un pašvaldības pārvaldes procesos, īpaši konsultatīvajās un uzraudzības padomēs
- jāsakārto sabiedrisko organizāciju darbību regulējošā tiesiskā vide
- sabiedriskām organizācijām jānodrošina vienlīdzīga un atklāta pieeja valsts finansējumam, tai skaitā funkciju deleģēšanai

Privātais sektors

- jāaicina privātais sektors iesaistīties korupcijas novēršanā, īpaši ēnu ekonomikas mazināšanā
- jāveido efektīvi iekšējās kontroles mehānismi un par tiem jāinformē sabiedrība
- jāievieš praktiskas iespējas saukt pie atbildības ikvienu, kas veic koruptīvas darbības
- jāizveido efektīva privātā sektora, valsts un pašvaldības darbības savstarpēja uzraudzība

Starptautiskās organizācijas

- efektīvi jāizmanto starptautisko organizāciju palīdzība korupcijas novēršanā Latvijā
- šai palīdzībai jābūt savietojamai ar Latvijas prioritātēm un veiksmīgi saskaņotai
- starptautiskām organizācijām Latvijā jāpiemēro tie paši atklātības un atbildības kritēriji kā vietējai valsts pārvaldei

STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANA

- pamatojoties uz stratēģiju, KNAB izstrādā **Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmu** ar konkrētiem uzdevumiem, atbildīgajiem un termiņiem, kuru apstiprina Ministru kabinets
- Valsts programmā tiek ņemti vērā stratēģijā minēto publiskās pārvaldes un sabiedrības dzīves sfēru pārstāvju ieteikumi
- par Valsts programmas izpildi atbild tajā norādītās ministrijas un iestādes
- Valsts programmai jābūt aktualizējamai atbilstoši reālajai situācijai un tās izmaiņām
- Valsts programmas izpildes kontroli un koordināciju veic KNAB
- KNAB par savu darbību ziņo Ministru kabinetam
- valsts korupcijas novēršanas un apkarošanas politikas un tās īstenošanas uzraudzību veic Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisija

Korupcijas novēršanas un apkarošanas prioritātes (ekspertu darba grupas izstrādātie priekšlikumi)

Biroja organizētajā darba grupā, kurā piedalījās Saeimas, Ministru prezidenta biroja un nevalstisko organizāciju pārstāvji tika formulētas korupcijas novēršanai un apkarošanai prioritātes Latvijā.

Svarīgākās prioritātes korupcijas novēršanā un apkarošanā:

- efektīvāka valsts iepirkumu procedūru kontrole, kurā pilnvērtīgi iesaistās Birojs;
- politisko partiju finanšu plūsmas uzraudzība un vainīgo personu saukšana pie atbildības;
- amatpersonu ienākumu kontrole un faktiskās rīcības pārbaude interešu konflikta situācijās;
- pašvaldību saimnieciskās darbības un amatpersonu rīcības pārbaude;
- normatīvo aktu, kas regulē korupcijas novēršanu un apkarošanu un partiju finansēšanu uzlabošana;
- „trauksmes cēlāju” jeb informētāju par novērotajiem korupcijas gadījumiem aizsardzību.

Lai minētās prioritātes būtu iespējams ieviest dzīvē, eksperti atzina, ka ir ļoti būtiski nodrošināt Biroja neatkarību no politiskās varas. Ja Birojs juridiski atrodas premjerministra pārraudzībā, tad Biroja neatkarību var garantēt, izveidojot Biroja uzraudzības padomi, kurā ar pilnu atbildību strādātu kompetentas, politiski neitrālas amatpersonas un kuru pieņemtais lēmums būtu saistošs arī pārraudzības veicējam.

Attiecībā uz iepirkuma procedūras uzlabošanu, eksperti norādīja arī uz nepieciešamību iekļaut Iepirkuma uzraudzības biroju Biroja struktūrā, kas tam garantētu lielāku suverenitāti.

Eksperti atzina, ka pašreiz nav spēkā atbilstoši sankciju mehānismi attiecībā uz pārkāpumiem valsts iepirkumos un partiju finansēšanas pārkāpumos, kurus nepieciešams ieviest pēc iespējas ātrāk.

Darba grupā piedalījās eksperti: Ilinoisas universitātes profesore **Rasma Kārklīņa**, Saeimas komisijas vadītājs **Ainars Latkovskis**, Ministru prezidenta ārštata padomnieks **Jānis Kažociņš**, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieka vietnieks **Rūdolfs Kalniņš** un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja nodaļu vadītāji – **Violeta Zeppa – Priedīte**, **Alvis Vilks** un **Diāna Kurpniece**, kā arī nevalstisko organizāciju pārstāvji **Lolita Čigāne**, **Valts Kalniņš**, **Andrejs Judins** un **Daiga Rutka**.